

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (sedmi senat)

z dne 27. oktobra 2022 *

„Predhodno odločanje – Člen 56 PDEU – Svoboda opravljanja storitev – Storitve ustvarjanja in produkcije kinematografskih in avdiovizualnih del – Ponudniki naročniških televizijskih storitev – Dajatev za naročnine, ki jo dolgujejo ponudniki naročniške televizije – Namenitev prihodkov od dajatve – Omejitev – Preveč naključni ali preveč posredni učinki“

V zadevi C-411/21,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Supremo Tribunal Administrativo (vrhovno upravno sodišče, Portugalska) z odločbo z dne 10. marca 2021, ki je na Sodišče prispela 5. julija 2021, v postopku

Instituto do Cinema e do Audiovisual IP

proti

NOWO Communications SA,

SODIŠČE (sedmi senat),

v sestavi M. L. Arastey Sahún, predsednica senata, N. Wahl (poročevalec) in J. Passer, sodnika,

generalni pravobranilec: A. Rantos,

sodni tajnik: A. Calot Escobar,

na podlagi pisnega postopka,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

- za Instituto do Cinema e do Audiovisual IP M. Ferreira, A. Moura Portugal, I. Teixeira in A. T. Tiago, advogados,
- za NOWO Communications SA R. Camacho Palma, advogado,
- za grško vlado A. Magrippi, O. Patsopoulou, M. Tassopoulou in D. Tsagkaraki, agentke,
- za Evropsko komisijo M. Afonso, G. Braun in M. Mataija, agenti,

* Jezik postopka: portugalsčina.

na podlagi sklepa, sprejetega po opredelitvi generalnega pravobranilca, da bo v zadevi razsojeno brez sklepnih predlogov,

izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 56 PDEU.
- 2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med Instituto do Cinema e do Audiovisual IP (inštitut za kinematografijo in avdiovizualno umetnost, v nadaljevanju: ICA) in družbo NOWO Communications SA (v nadaljevanju: NOWO) glede naložitve dajatve, ki jo morajo plačati ponudniki naročniških televizijskih storitev.

Spor o glavni stvari in vprašanji za predhodno odločanje

- 3 ICA je organ, ki na podlagi Lei n.º 55/2012 – Princípios de ação do Estado no quadro do fomento, desenvolvimento e proteção da arte do cinema e das atividades cinematográficas e audiovisuais (zakon št. 55/2012 o načelih delovanja države pri spodbujanju, razvoju in zaščiti kinematografske umetnosti ter kinematografskih in avdiovizualnih dejavnosti) z dne 6. septembra 2012 (*Diário da República*, serija 1, št. 173/2012 z dne 6. septembra 2012) zagotavlja podporo, zlasti finančno, kinematografski in avdiovizualni dejavnosti.
- 4 Ta podpora se financira zlasti z letno dajatvijo za naročnine, ki jo morajo ponudniki naročniške televizije plačati na podlagi člena 10(2) tega zakona (v nadaljevanju: dajatev za naročnine), in z dajatvijo na predvajanje oglasov, določeno v členu 10(1) navedenega zakona.
- 5 ICA je avgusta 2013 kot organ, pristojen za pobiranje dajatve za naročnine, od družbe NOWO, ki je ponudnik naročniške televizije, zahteval znesek 886.042,50 EUR iz naslova te dajatve.
- 6 Družba NOWO je to naložitev dajatve izpodbijala pred Tribunal Administrativo e Fiscal de Almada (upravno in davčno sodišče v Almadi, Portugalska), pri čemer se je v bistvu sklicevala na neskladnost dajatve za naročnine s pravom Unije.
- 7 Navedeno sodišče je tožbi družbe NOWO ugodilo in ugotovilo, da je glede na namen in značilnosti ureditve podpore kinematografski in avdiovizualni dejavnosti ta ureditev v nasprotju s členom 56 PDEU. Zlasti je štelo, da so prihodki, ustvarjeni s pobiranjem dajatve za naročnine, namenjeni izključno financiranju promocije in razširjanja portugalskih kinematografskih del, tako da namenitev teh prihodkov zmanjšuje stroške nacionalne produkcije v primerjavi s stroški tuje produkcije in zato posredno diskriminira čezmejno opravljanje teh storitev v primerjavi z njihovim opravljanjem na nacionalnem trgu.
- 8 ICA je zoper ta sklep vložil pritožbo pri predložitvenem sodišču in trdi, da je dajatev za naročnine v skladu s pravom Unije, zlasti ker ne krši člena 56 PDEU.
- 9 V zvezi s tem trdi, da ni nobenega čezmejnega elementa, ki bi upravičeval uporabo člena 56 PDEU, saj je dejavnost zagotavljanja naročniških televizijskih storitev omejena na portugalsko ozemlje. Poleg tega naj bi se prvostopenjsko sodišče oprlo na napačno predpostavko, da je dajatev za naročnine namenjena izključno financiranju promocije in razširjanja portugalskih

kinematografskih del, medtem ko naj bi to financiranje koristilo tudi evropskim delom. Nazadnje, ICA meni, da tudi če bi bili prihodki, ustvarjeni s tem davkom, namenjeni financiranju nacionalnih del, pa brez dokaza, da ponudniki televizijskih storitev zaradi financiranja in podpore, zagotovljene nacionalnim delom, dajejo prednost nakupu nacionalnih del v škodo evropskih del, ni mogoče ugotoviti, da je navedena dajatev v nasprotju s pravom Unije.

10 Predložitveno sodišče meni, da je treba zadevo predložiti Sodišču, ker obstajajo resni dvomi glede skladnosti dajatve za naročnine s členom 56 PDEU.

11 V teh okoliščinah je Supremo Tribunal Administrativo (vrhovno upravno sodišče, Portugalska) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ti vprašanji:

„1. Ali člen 10(2) [zakona št. 55/2012], če se razlaga tako, da je dajatev, ki jo določa, namenjena izključno financiranju promocije in razširjanja portugalskih kinematografskih in avdiovizualnih del, vodi do posredne diskriminacije opravljanja storitev med državami članicami v primerjavi z opravljanjem ustreznih nacionalnih storitev, ker je opravljanje storitev med državami članicami bolj oteženo kot opravljanje storitev izključno znotraj države članice, kar je v nasprotju s členom 56 PDEU?

2. Ali lahko to, da v drugih državah članicah Evropske unije obstajajo sistemi, ki so enaki ali podobni ureditvi, določeni z zakonom št. 55/2012, spremeni odgovor na to vprašanje?“

Vprašanji za predhodno odločanje

Prvo vprašanje

12 Predložitveno sodišče s prvim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je treba člen 56 PDEU razlagati tako, da nasprotuje nacionalni zakonodaji, ki uvaja dajatev za financiranje promocije in razširjanja kinematografskih in avdiovizualnih del.

13 Na prvem mestu, ugotoviti je treba, da to vprašanje temelji na predpostavki, da se prihodki od dajatve za naročnine, ki je bila uvedena s členom 10(2) zakona št. 55/2012, namenijo financiranju promocije in razširjanja portugalskih kinematografskih in avdiovizualnih del.

14 Vendar je iz spisa, predloženega Sodišču, razvidno, prvič, da ta razlaga ne izhaja očitno iz določb tega zakona in, drugič, da ICA izpodbija navedeno razlago nacionalnega prava pred predložitvenim sodiščem, v okviru tega postopka pa jo izpodbijata tako zadnjenavedeni kot Komisija.

15 V zvezi s tem je treba opozoriti, da v skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča za vprašanja v zvezi z razlago prava Unije, ki jih postavi nacionalno sodišče v pravnem in dejanskem okviru, za opredelitev katerega je samo odgovorno in katerega pravilnosti Sodišče ne preizkuša, velja domneva upoštevnosti (sodba z dne 6. oktobra 2015, Târșia, C-69/14, EU:C:2015:662, točka 12 in navedena sodna praksa).

16 Natančneje, v okviru sistema sodnega sodelovanja, vzpostavljenega s členom 267 PDEU, ni naloga Sodišča, da preveri ali izpodbija pravilnost razlage nacionalnega prava, ki jo poda nacionalno sodišče, ker je za to razlago pristojno izključno zadnjenavedeno sodišče. Zato mora Sodišče,

potem ko mu je nacionalno sodišče predložilo predlog za sprejetje predhodne odločbe, upoštevati razlago nacionalnega prava, ki mu jo je predstavilo navedeno sodišče (sodba z dne 6. oktobra 2015, Târşia, C-69/14, EU:C:2015:662, točka 13 in navedena sodna praksa).

- 17 Sodišče torej ne more oporekati razlagi nacionalnega prava, ki jo je podalo predložitveno sodišče, zlasti glede namenitve prihodkov iz dajatve za naročnine.
- 18 Na drugem mestu, Komisija in Helenska republika sta v okviru postopka pred Sodiščem navedli, da je treba, ker iz portugalske zakonodaje ne izhaja izrecno, da so prihodki od dajatve za naročnine namenjeni izključno za promocijo portugalskih kinematografskih in avdiovizualnih dejavnosti, to dajatev presoja glede na druge določbe prava Unije, ki niso člen 56 PDEU. Tako je po eni strani po mnenju Komisije dajatev za naročnine del sheme pomoči za avdiovizualna dela v smislu člena 54 Uredbe Komisije (EU) št. 651/2014 z dne 17. junija 2014 o razglasitvi nekaterih vrst pomoči za združljive z notranjim trgovom pri uporabi členov 107 in 108 [PDEU] (UL 2014, L 187, str. 1). Po drugi strani je po mnenju te institucije in Helenske republike dajatev za naročnine v skladu z Direktivo 2010/13/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. marca 2010 o usklajevanju nekaterih zakonov in drugih predpisov držav članic o opravljanju avdiovizualnih medijskih storitev (Direktiva o avdiovizualnih medijskih storitvah) (UL 2010, L 95, str. 1), katere določbe državam članicam omogočajo, da ponudnikom medijskih storitev s sedežem na njihovem ozemlju naložijo finančne prispevke, če je namen zbranih sredstev podpirati produkcijo evropskih del.
- 19 V zvezi s tem je res, da v skladu z ustaljeno sodno prakso to, da je predložitveno sodišče vprašanje oblikovalo tako, da se je sklicevalo le na nekatere določbe prava Unije, Sodišču ne preprečuje, da predložitvenemu sodišču predloži vse elemente razlage, ki bi mu lahko koristili pri presoji zadeve, o kateri odloča, ne glede na to, ali jih je nacionalno sodišče v vprašanjih navedlo (sodba z dne 7. marca 2017, X in X, C-638/16 PPU, EU:C:2017:173, točka 39).
- 20 Vendar je treba v zvezi s tem opozoriti, da je predložitveno sodišče tisto, ki je izključno pristojno za opredelitev predmeta vprašanj, ki jih namerava predložiti Sodišču. Le nacionalna sodišča, ki odločajo o sporu in ki morajo prevzeti odgovornost za sodno odločbo, ki jo izdajo, so namreč pristojna, da ob upoštevanju posebnosti vsake zadeve presodijo potrebo po sprejetju predhodne odločbe, da bi lahko izdala sodbo, in upoštevnost vprašanj, ki jih postavijo Sodišču (sodba z dne 11. julija 2013, Belgian Electronic Sorting Technology, C-657/11, EU:C:2013:516, točka 28).
- 21 Torej čeprav ni izključeno, da so določbe Uredbe št. 651/2014 in Direktive 2010/13 upoštevne na področju promocije kinematografskih in avdiovizualnih del ter financiranja teh del, Sodišče vseeno ni pristojno spreminjati predmeta tega predloga za sprejetje predhodne odločbe, s katerim se je predložitveno sodišče za presojo skladnosti dajatve za naročnine s členom 56 PDEU omejilo na to, da Sodišče prosi za razlago te določbe.
- 22 V zvezi z razlago navedene določbe je treba opozoriti, da so v skladu s členom 56 PDEU omejitve svobode opravljanja storitev v Uniji prepovedane za državljane držav članic, ki imajo sedež v eni od držav članic, vendar ne v državi osebe, ki so ji storitve namenjene.
- 23 Za take omejitve svobode opravljanja storitev gre pri nacionalnih ukrepih, s katerimi se prepoveduje, ovira ali zmanjšuje privlačnost uresničevanja te svobode (sodba z dne 3. marca 2020, Google Ireland, C-482/18, EU:C:2020:141, točka 26 in navedena sodna praksa).

- 24 Take omejitve svobode opravljanja storitev so dopustne le, če sledijo legitimnemu cilju, ki je združljiv s Pogodbo DEU, in če so utemeljene z nujnimi razlogi v splošnem interesu, poleg tega pa morajo biti v takem primeru primerne za zagotovitev uresničitve zastavljenega cilja in ne smejo presežati tega, kar je nujno za doseg tega cilja (sodba z dne 18. junija 2019, Avstrija/Nemčija, C-553/17, EU:C:2018:504, točka 139 in navedena sodna praksa).
- 25 Spomniti je treba tudi, da v skladu z ustaljeno sodno prakso svobodo opravljanja storitev uživata tako ponudnik kot prejemnik storitev (sodba z dne 8. septembra 2009, Liga Portuguesa de Futebol Profissional in Bwin International, C-42/07, EU:C:2009:519, točka 51 in navedena sodna praksa).
- 26 V obravnavanem primeru želi predložitveno sodišče ugotoviti, ali dajatev za naročnine omejuje opravljanje storitev v Uniji, ker bi se z namenitvijo prihodkov od te dajatve za produkcijo in promocijo portugalskih kinematografskih in avdiovizualnih del zmanjšali stroški storitev, ki jih opravljajo ponudniki s sedežem na Portugalskem, ter olajšala uporaba teh storitev v škodo storitev, ki jih opravljajo ponudniki s sedežem v drugih državah članicah.
- 27 V zvezi s tem je treba ugotoviti, prvič, da so tako ponudniki avdiovizualnih medijskih storitev kot ponudniki naročniških televizijskih storitev, kot je družba NOWO, v okviru svojih dejavnosti prejemniki storitev produkcije kinematografskih in avdiovizualnih del in se lahko sklicujejo na člen 56 PDEU.
- 28 Drugič, iz navedb predložitvenega sodišča je razvidno, da namen člena 10(2) zakona št. 55/2012 ni urejanje storitev produkcije kinematografskih in avdiovizualnih del, temveč uvedba dajatve v breme ponudnikov naročniške televizije, katere namen je financiranje promocije in razširjanja takih del.
- 29 Iz ustaljene sodne prakse pa je razvidno, da nacionalna zakonodaja, katere namen ni urejati pogoje glede opravljanja storitev zadevnih podjetij ter katere morebitni omejevalni učinki za svobodo opravljanja storitev so preveč naključni in preveč posredni, da bi bilo mogoče za obveznost, določeno v njej, šteti, da lahko omeji to svobodo, ni v nasprotju s prepovedjo iz člena 56 PDEU (sodba z dne 27. aprila 2022, Airbnb Ireland, C-674/20, EU:C:2022:303, točka 42 in navedena sodna praksa).
- 30 V obravnavanem primeru, prvič, ob neobstoju pojasnila o skupnem znesku prihodkov od dajatve za naročnine in ob upoštevanju dejstva, da so prihodki od te dajatve namenjeni podpiranju produkcije kinematografskih in avdiovizualnih del na ravni tega celotnega gospodarskega sektorja, ni mogoče dokazati, da ima navedena dajatev omejevalne učinke na svobodo opravljanja storitev.
- 31 Najprej, glede na spis, ki je bil predložen Sodišču, ni mogoče oceniti skupnega zneska podpore za ustvarjanje in produkcijo kinematografskih in avdiovizualnih del, financiranega s prihodki od dajatve za naročnine. Iz spisa, predloženega Sodišču, je kvečjemu razvidno, da v obravnavanem primeru znesek, naložen družbi NOWO iz naslova te dajatve, za leto 2013 znaša 886.042,50 EUR, pri čemer je treba prihodke od navedene dajatve za naročnine nameniti v podporo sektorju kinematografske in avdiovizualne produkcije v celoti, ta znesek pa je treba presoјati glede na skupne stroške produkcije kinematografskih in avdiovizualnih del.

- 32 Dalje, treba je poudariti, da produkcija kinematografskega ali avdiovizualnega dela zahteva sodelovanje številnih ponudnikov različnih storitev, ki delujejo na različnih stopnjah produkcije in ponujajo ločene storitve.
- 33 Nazadnje, ker je razdelitev prihodkov od dajatve za naročnine naključna, ni mogoče trditi, da je do njih upravičeno vsako delo.
- 34 Iz tega izhaja, da se finančna podpora, katere skupni znesek ni določen, razdeli med številne filmske in avdiovizualne produkcije ter ponudnike storitev, ki delujejo na različnih stopnjah produkcije, tako da je treba glede na elemente, s katerimi razpolaga Sodišče, šteti, da je učinek te podpore na ceno storitev produkcije kinematografskih in avdiovizualnih del negotov, celo hipotetičen.
- 35 Drugič, cena ni edina spremenljivka, ki odločilno vpliva na nakup kinematografskih in avdiovizualnih del.
- 36 Odločitev ponudnika televizijskih storitev, da pridobi kinematografska ali avdiovizualna dela, je namreč odvisna tudi od kulturnih dejavnikov, zlasti od posebnosti vsake države članice in od pričakovanj javnosti.
- 37 Zato glede na elemente, s katerimi razpolaga Sodišče, ni mogoče dokazati, da bi namenitev prihodkov od dajatve za naročnine povzročila dajanje prednosti portugalskim storitvam produkcije kinematografskih in avdiovizualnih del v škodo storitev, ki jih opravljajo ponudniki s sedežem v drugih državah članicah, tako da je treba v teh okoliščinah morebitne učinke, ki bi jih dajatev za naročnine lahko imela za opravljanje storitev produkcije avdiovizualnih in kinematografskih del, šteti za preveč naključne in preveč posredne, da bi pomenili omejitev v smislu člena 56 PDEU.
- 38 Glede na vse zgornje preudarke je treba na prvo vprašanje odgovoriti, da je treba člen 56 PDEU razlagati tako, da ne nasprotuje nacionalni zakonodaji, s katero se uvaja dajatev za financiranje promocije in razširjanja kinematografskih in avdiovizualnih del, če so morebitni učinki te dajatve na svobodo opravljanja storitev produkcije takih del preveč naključni in preveč posredni, da bi pomenili omejitev v smislu te določbe.

Drugo vprašanje

- 39 Predložitveno sodišče želi z drugim vprašanjem izvedeti, ali lahko to, da v drugih državah članicah Unije obstajajo sistemi, ki so enaki ali podobni tistemu, ki ga določa zakon št. 55/2012, spremeni odgovor na prvo vprašanje.
- 40 Drugo vprašanje temelji na predpostavki, da za dajatev za naročnine velja prepoved iz člena 56 PDEU. Iz odgovora na prvo vprašanje pa izhaja, da glede na elemente, s katerimi razpolaga Sodišče, ni tako. Zato na to vprašanje ni treba odgovoriti.

Stroški

- 41 Ker je ta postopek za stranki v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (sedmi senat) razsodilo:

Člen 56 PDEU je treba razlagati tako, da ne nasprotuje nacionalni zakonodaji, s katero se uvaja dajatev za financiranje promocije in razširjanja kinematografskih in avdiovizualnih del, če so morebitni učinki te dajatve na svobodo opravljanja storitev produkcije takih del preveč naključni in posredni, da bi pomenili omejitev v smislu te določbe.

Podpisi